

РЕШЕНИЕ

№ 921

гр. София, 03.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 7-МИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на деветнадесети юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Камелия Първанова

Членове: Георги Иванов
Димитър Мирчев

при участието на секретаря Нина Ш. Вьонг Методиева
като разгледа докладваното от Камелия Първанова Въззивно гражданско дело № 20231000500457 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.258 и следв. ГПК.

С решение № 3876/19.12.2022г, постановено по гр.д.№ 2203/2022г по описа на СГС, ГО, I-11 с-в, е осъдена Прокуратурата на РБългария да заплати на З. С. С. с ЕГН ***** сумата от 20 000 лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от незаконно обвинение за престъпление по чл. 202, ал.2, т.3, пр. второ, вр. с чл. 201 НК, по което е оправдана с влязла в сила на 27.06.2017 г. присъда по н.о.х.д. № 20775/2013 г. по описа на СРС, 8- ми състав, ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба – 02.03.2022 г. до окончателното плащане, както и лихва за забава за периода 02.03.2019 г. – 02.03.2022 г. в размер на 6094,44лева, както и сумата 959,97 лева – разходи за адвокатско възнаграждение в производството и на основание чл. 10, ал. 3, пр.1 ЗОДОВ – сумата в размер на 10,00 лева - разходи за държавна такса, като е отхвърлена исковата претенция по чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ за неимуществени вреди за разликата над сумата от 20 000 лева до пълния предявен размер от 50 000 лева, както и иска за лихва за забава за горницата до пълния предявен размер от 15237,00 лева.

Решението е обжалвано от З. С. С., в частта му, с която е отхвърлена исковата претенция за разликата над 20 000лв. до 35 000лв., ведно със законната лихва, с доводи, че е определено занижено по размер обезщетение за неимуществени вреди като не са отчетени претърпените от нея такива. Сочи, че повдигнатото обвинение е довело до отстраняването й от участие в работни групи и комисии към Министерство на културата, Комисията по

култура и Правна комисия на НС, засегната е била личната ѝ сфера, нейната обществена и професионална активност. Не са били отчетени нейното чисто съдебно минало, семейната ѝ среда, унижението и неудобството от злепоставянето ѝ пред близки и колеги, дългия период на разглеждане на делото-7 години. Претендира да се отмени решението в обжалваната му част и да се уважи исквата претенция до 35 000лв. В писмената защита на процесуалния представител на въззивницата се поддържат доводите, изложени във въззивната жалба.

Решението е обжалвано и от Прокуратурата на РБългария, представлявана от прокурор Р.С., в частта му, с която е уважена исквата претенция за заплащане на сумата от 20 000лв. за обезщетение за претърпени от ищеца неимуществени вреди. Сочи, че не са представени доказателства за претърпени вреди, в резултат от повдигнатото обвинение, нарушена е разпоредбата на чл.52 ЗЗД относно принципа на справедливост, съдебната практика, социално-икономическите условия в страната. Поддържа, че не е доказано, че ищцата е ограничила професионалните си контакти, че е била с наложена най-лека мярка за неотклонение „Подписка“. Претендира да се отмени решението в обжалваната му част и да се намали размера на присъденото обезщетение.

Съдът, след като обсъди доводите, изложени в жалбите, доказателствата по делото, намира за установено следното:

Ищцата по делото – З. С. С. е посочила в исквата молба, че по д.п. № 197/2009 г. на ГД „Национална полиция“, пр.пр. № 52076/2009 г. по описа на СРП е била привлечена като обвиняем за извършено престъпление по чл. 202, ал.2, т.3, пр. второ, вр. с чл. 201 НК, за което е оправдана с присъда по н.о.х.д. № 20775/2013 г., по описа на СРС, НО, 8-ми състав, влязла в сила на 27.06.2017 г. В резултат на образуваното срещу нея наказателно производство е претърпяла неимуществени вреди, свързани с опозоряването ѝ пред колеги, приятели и роднини. Спряла да планира бъдещето си, загубила желание за осъществяване на обичайните до този момент дейности по посещение на културни мероприятия и четене, като цялата ѝ психична дейност била концентрирана в очакване на края на наказателното преследване, което продължило над 7 години. Претендирала е да бъде осъден ответника да ѝ заплати справедливото обезщетение за нанесените неимуществени вреди в размер на 50 000 лева и сумата от 15 237,00 лева лихва за забава за периода 02.03.2019 г. – 02.03.2022 г.

Ответникът по делото - Прокуратурата на РБългария е оспорил исквите претенции като неоснователни, вида и интензитета на претърпените от ищцата неимуществени вреди, както и техния размер като несъобразен с критериите, посочени в т. II на ППВС 4/1968 г.

С решението съдът е уважил частично исквите претенции, като е приел, че справедлив размер на обезщетението е 20 000лв. и се дължи лихва за забава в размер на 6094.44лв.

Не се спори между страните, че с постановление от 23.04.2010 г. по пр.пр. № пр.пр. № 52076/2009 г. по описа на СРП е било образувано наказателно производство за разследване на З. С. С. за престъпление по чл. 202, ал.1, т.1 и т.3, пр. 2, вр. с чл. 202, ал.1, т.1, вр. с чл. 201, вр. с чл. 20, ал.2 НК, като ѝ била взета мярка за неотклонение „подписка“.

На 29.11.2013 г. е бил внесен обвинителен акт, с който на З. С. С. е било повдигнато обвинение за престъпление по чл. 202, ал.2, т.3, пр. второ, вр. с чл. 201 НК. В съдебното производство са проведени 13 съдебни заседания с участието на подсъдимата. С присъда от 10419/30.11.2016 г. първоинстанционният съд е признал подсъдимата З. С. С. за невиновна и е оправдал по повдигнатото обвинение в престъпление по чл. 202, ал.2, т.3, пр. второ, вр. с чл. 201 НК. Присъдата е потвърдена от въззивната инстанция с решение от 27.06.2017 г.

Спори се между страните относно претърпените вреди и размера на присъденото обезщетение за неимуществени вреди.

От ангажираните по делото гласни доказателства чрез разпит на свидетеля А. С. се установява, че познава ищцата от 20 години като отличен професионалист и авторитет в областта на правната регламентация на защитата на авторските права. Воденото наказателно производство срещу С. било използвано като аргумент от опонентите ѝ при защита на противоположни тези в Комисията по култура към Народното събрание, на която и двамата били членове. С. се е притеснявала от това наказателното производство да не разруши професионалния ѝ авторитет сред множеството ѝ колеги, както и се притеснявала от евентуалното ѝ осъждане. След повдигане на обвиненията ищцата ограничила силно професионалния си капацитет и въодушевление. Намалели и делата, по които тя била назначавана като вещо лице в областта на авторските права и тяхната защита, тъй като повдигнатите обвинения били изтъквани от представителите на организации за защита на авторски права. Дори и след оправдаването на С. опонентите ѝ в Европейската агенция за авторски, изпълнителски и продуцентски права използвали това, че е била подсъдима, за да омаловажат тезите ѝ.

Свидетелката Н. Ц. е дала показания, че се е запознала със З. С. през 1980 г., когато тя била експерт в Министерство на културата, и ѝ направила впечатление като сериозен, работлив и отговорен човек, а от 1999 г. са в близки приятелски отношения. За повдигнатите обвинения на С. разбрала от майка ѝ, която плачела и се опасявала от възможността да я осъдят. Спрели да канят С. като член на различни комисии, както до тогава, както и че самата тя ограничила посещенията си на културни мероприятия и силно се затворила в себе си.

С оглед на установената фактическа обстановка, въззивният съд намира от правна страна следното:

Основният спорен въпрос по делото е относно размера на обезщетението на З. С. С. за неимуществени вреди по предявената искова претенция с правно основание чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ, съгласно който държавата отговаря за вредите, причинени на гражданите от разследващите органи, прокуратурата и съда. При преценката на този размер следва да се съобрази чл.52 ЗЗД, както и Постановление №4/1968 относно справедливостта-характера и степента на увреждането, последиците, тежестта на обвинението, продължителността на производството, мярката за неотклонение, възраст на увредения, обществено и социално положение, като определеният размер не трябва да е източник на обогатяване.

При преценяването му съдът отчита, че тежестта на повдигнатото обвинение е било за тежко престъпление съгл. чл.93, т.7 НК, за което се предвижда наказание лишаване от свобода от 3 до 15 години. Ищцата е била на 63 години към датата на повдигане на обвинението, с чисто съдебно минало. Била е наложена мярка за неотклонение-„Подписка”. Производството е продължило 7 години. Имала е авторитет в професионалната ѝ област, специалист по защита на авторските права, член на комисии в Народното събрание и на Европейската агенция за авторски, изпълнителски и продуцентски права, главен редактор на списание в областта на културата, председател на сдружение за защита на авторски права и вещо лице. От ангажираните по делото гласни доказателства се установява, че ищцата е претърпяла негативни последици в професионалното си амплуа, увреден бил нейният авторитет, ограничила социалните си контакти и професионална активност, в резултат от воденото срещу нея наказателно производство.

При отчитане на всички тези съображения, въззивният съд намира, че следва да се определи обезщетение за претърпените неимуществени вреди в размер на 20 000лв. и законна лихва за периода 2.03.2019г до 2.03.2022г. в размер на 6 094.44лв., като до пълните предявени размери исковите претенции следва да се отхвърлят като неоснователни.

Като е достигнал до същите правни изводи, съдът е постановил правилно и законосъобразно решение, което следва да бъде потвърдено в обжалваната му част.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 3876/19.12.2022г, постановено по гр.д.№ 2203/2022г по описа на СГС, ГО, I-11 с-в, е осъдена Прокуратурата на РБългария да заплати на З. С. С. с ЕГН ***** сумата от 20 000 лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от незаконно обвинение за престъпление по чл. 202, ал.2, т.3, пр. второ, вр. с чл. 201 НК, по което е оправдана с влязла в сила на 27.06.2017 г. присъда по н.о.х.д. № 20775/2013 г. по описа на СРС, 8- ми състав, ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба – 02.03.2022 г. до окончателното плащане, както и лихва за забава за периода 02.03.2019 г. – 02.03.2022 г. в размер на 6094,44лева, както и сумата 959,97 лева – разходи за адвокатско възнаграждение в настоящето производство и на основание чл. 10, ал. 3, пр.1 ЗОДОВ –сумата в размер на 10,00 лева - разходи за държавна такса, В ЧАСТТА му, с която исковата претенция по чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ за неимуществени вреди е отхвърлена за разликата над сумата от 20 000 лева до 35 000 лева, както и иска за лихва за забава до пълния предявен размер.

В необжалваната му част решението е влязло в сила.

Решението може да се обжалва при условията на чл.280 ГПК с касационна жалба в едномесечен срок от връчването му на страните пред ВКС на РБ.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____